

Mitől színvonalasak az építőipari termékek?

Az elmúlt évben a műszaki szabályozások Európai elvárásokhoz történő igazítása igen erős ütemben zajlott, bár leginkább csendben történt a nemzeti előírások visszavonása és a harmonizált jogszabályok és szabványok kibocsátása. Első pillantásra tűnik, a napi gyakorlat szinte nem vesz tudomást a változások következményeiről. Az építőipar nem követné talán az új előírásokat, a változásokat?

A reklámok azonban egyre újabb és korszerűbb termékek tulajdonságait közvetítik felénk. Már fel sem kapjuk a fejünket ha hőszigetelőnek neveznek egy terméket. Csak akkor lepődünk meg, ha az összehasonlítás nagyságrendi változást jelez. Akik tudják, milyen technikai újítás, milyen különleges technológia rejlik egy „1,1-es k-értékű üvegezés” vagy „ötkamrás profil” jelző mögött, azok tudják csak értékelni, hogy ezek a termékek követik az előírások változását. Lépésről lépésre kipipálhatók a szigorodó hőtechnikai követelmények, a vastagabb profilok eleve tartalmazzák a tömítéseket amelyek megszüntetik a huzatot, meggátolják a zaj bejutását.

Manapság az építőiparban egyre inkább teret hódítanak a szerelhető technológiák, melyek nagyfokú előgyártást tesznek lehetővé, így rövidebb technológiai idővel építhető fel az épület a helyszínen. Ennek megfelelően a homlokzati nyílászárók, de a belsőtéri ajtók kialakítása is egyre inkább utólagos elhelyezést tesz lehetővé. Fontos elemmé vált a rögzítés és ragasztástechnika alkalmazása. Az energia árak miatt igen nagy gondot fordítanak a hőtechnikai tulajdonságok javítására és a biztonsági tulajdonságokra. Háttérbe szorultak azonban a könnyű szerkezetek alkalmazásával az akusztikai jellemzők.

Milyen módszerrel lehet megkülönböztetni a minőségi terméket gyártókat a kóklerektől?
Hogyan lehet a csalókat kiszűrni egy beszállító kiválasztásakor?

Ennek az egyik módja a *referenciák megtekintése*. Ha eddig magas színvonalon dolgozott a termékgyártó, nagyobb valószínűséggel kapunk mi is minőségi terméket. Igen tanulságos módszer a kiválasztásra a *gyártóhely megtekintése*. Nagyon beszédes tud lenni a műhely sarkában lévő félretett alkatrészek halmaza, a szervezatlenség, rendtelenség és a hulladékok sora. Ezek a módszerek azonban szakértő szemet igényelnek.

A szakmában nem jártas emberek inkább a termék tulajdonságairól *bizonylatok, tanúsítványok benyújtását* kérik. Árulkodó lehet, ha egy termék nem rendelkezik minőségtanúsítással, vizsgálati eredményekkel. Sok esetben nem árt az ellenőrizhetőség sem. Érdemes felhívni a vizsgálatot végző, vagy tanúsítványt kiállító szervezetet. Tényleg az adott termékre vonatkozik az igazolás? Megfelel-e a termék a szempontjaimnak? Fontos azonban az is, hogy a papírok összehasonlítható adatokat tartalmazzanak, hiszen különben elvesz a lényeg az adatok tengerében.

Lényeges lehet a termék alkalmazásakor, hogy *adnak-e a termékhez beépítési-alkalmazástechnikai útmutatót*. Sok bosszúságot lehet elkerülni ezeknek a tájékoztatóknak a tanulmányozásával, illetve azzal, hogy a szükséges információ az alkalmazó szakemberekhez eljut.

Fontosnak tartom hangsúlyozni, kényszerhelyzetben van az a megrendelő, amelyik csak *a termék ára* alapján dönt. Az ár összehasonlításánál viszont fontos szempont, hogy a közölt szám tartalmazza-e a szükséges kiegészítőket, tartozékokat és nem szükséges-e pótlólagosan műveletek elvégzése (pl. felületkezelés) a terméken. Benne van-e a beépítés és a helyszínen szállítás?

Nagyobb mennyiségek megrendelése esetén lehet szempont a *kiszárazás*. Meg kell-e vennem az egész zsák anyagot, vagy létezik kisebb egység is?

Ugyanígy fontos a *gyártási-, szállítási határidő*. Van-e raktáron elegendő készlet, vagy több tételben kapom meg az árut.

Milyen módszerrel lehet megkülönböztetni a minőségi terméket az ócskától? Hogyan lehet a silányokat kiszűrni egy nyílászáró kiválasztásakor?

Manapság már nem elég a magát terméket legyártani. Annak minőségromlás nélkül el kell jutnia az építkezés helyszínére, és a termék szakszerű alkalmazását, felhasználását is biztosítani kell.

Fontos tehát a *megfelelő csomagolás*, amely a felhasználásig megóvjaa a terméket a minőségromlástól, a *tartozékok, kiegészítők* megléte. Hiszen egy rögzítőelem hiánya akár a beépítést is megakadályozhatja.

A csatlakozó elemek típusának kiválasztását segítheti a megfelelő *terméktájékoztató*. A beépítő szakemberek munkájának segédlete a *beépítési tájékoztató és a beépítési rajz*. A gyártókat és a forgalmazókat rendelet kötelezi az építési termékekhez tanúsítvány vagy *szállítói megfelelőségi nyilatkozat* – régebben minőségi bizonyítvány, – kiadására.

Ha ezek nem állnak rendelkezésre, a termék forgalmazója nem teljesíti kifogástalanul a munkáját.

Nagyon kevés termékről közlik a *felhasználási területet*, vagy olyan általánosan fogalmazzák meg, hogy nem segíti a kiválasztást. Érdemes a *műszaki tulajdonságoknak* is utánajárni.

Legtöbbször táblázatosan, vagy felsorolásszerűen rövidítésekkel megtalálhatók a fontosabb tulajdonságok. Ezek a hasonló célú termékeken összehasonlíthatók és hamarabb kiderül a termék gyengébb jellemzője (kisebb tartósság, gyengébb felületi minőség stb.)

Ha csupán a műszaki érzékre hagyatkozunk, akkor a felületi réteggel bevont és a tömör anyagból készített termékek közül az utóbbit választjuk. Egy sejttrács kitöltésű keret kisebb igénybevételek elviselésére alkalmas, mint egy tömör betétezés. A szegezett rátéteknél jobb kialakítást jelent egy mart profilozás. Nagyobb tartósságot sejtet egy szerelt állítható pánt mint egy felesavazott lemezszerkezetű. Az egymáshoz rögzített átmenő csavaros kilincsszerkezet tovább a helyén marad, mint a pattintós burkolatú. Felületkezelt fa ablakot készít egy gyártó, vagy natúr, csiszolt felülettel árulja a terméket.

Sok ilyen részletet lehet felsorolni, melyek a termékek megfelelő kialakítását, műszaki alkalmasságát megkérdőjelezzik, vagy megerősítenek bennünket a választásunk ésszerűségéről.

Papp Imre
okl. faipari mérnök*

*az ÉMI Kht.
Épületszerkezeti Tudományos Osztály
vizsgáló mérnöke